

14.03.2019

## **TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER**

### **SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)**

- *Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyine operasyon yapmasına gerek yok...* Amerika ve Türkiye arasında Suriye'de olası bir güvenli bölge oluşturulmasına ilişkin görüşmeler devam ederken, Amerikalı bir yetkiliden konuyla ilgili açıklama geldi. Reuters'a konuşan yetkili Suriye'nin kuzeydoğusuna olası bir operasyonun Türkiye'yle görüşülmediğini belirtti, Ankara'nın güvenlik kaygılarını gidermek için böyle bir operasyona ihtiyaç duyulmadığını düşündüğünü söyledi. Türk basınında bir süre önce yer alan haberde Milli Savunma Bakanlığı'ndan bir yetkilinin Ankara'nın Amerika ve Rusya'ya Suriye'nin kuzeydoğusunda YPG kontrolündeki bölgeye olası bir operasyonu görüştüğüne ilişkin sözlerine yer verilmişti. Reuters haber ajansına konuşan ve ismini vermeyen Amerikalı yetkili ise "Amerika Suriye'nin kuzeydoğusuna Türkiye ile olası bir operasyonu görüşmüyor" dedi. Amerikalı yetkili "Türkiye'nin güvenlik kaygılarını giderecek bir güvenlik mekanizması ya da "güvenli bölge" oluşturulması konusunda çok kez görüşmelerde bulunduk. Güvenlik mekanizmasının ayrıntıları görüşülüyor ve geliştiriliyor. Ancak ABD açısından mekanizma Türkiye'nin bir operasyon yapmasını gerektirmiyor" şeklinde konuştu.

- *Rusya'dan İdlib'de drone deposuna hava saldırısı...* Rus savaş uçakları Heyet Tahrir Şam'ın drone ve diğer silahlarını sakladığı silah deposuna hava saldırısı düzenledi. Saldırının Türkiye ile koordine bir biçimde yapıldığı açıklandı.

- *ABD'den PKK'ya askeri ekonomik desteğe 2020'de de devam...* ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon), SDG ismini kullanan terör örgütü YPG/PKK'ya 300 milyon dolar, DEAŞ'la mücadele eden Suriye'ye sınır ülkelerin sınır güvenliğinin sağlanması için de 250 milyon olmak üzere toplam 550 milyon dolar ayırdı.

- *İranlı şirketler Suriye'de inşaat projelerine başlıyor...* İran devlet haber ajansı, İranlı inşaat şirketlerinin Suriye'nin başkenti Şam'ın kenar mahallelerinde binlerce dairelik apartman inşa edeceğini bildirdi. İran Öğrenci Haber Ajansı ISNA, ülkenin yatırım birliğinden sorumlu bir yetkiliyle yaptığı görüşmeyle ilgili bir haber yayınladı. Habere göre yetkili, İran'ın Şam yakınlarında 200 bin konut inşa edeceğini söyledi. İran Toplu İnşaat Ortaklığı Başkan Yardımcısı İraj Rahbar, dev inşaat projesinin, İran ve Suriye arasında bu yıl Ocak ayında, bir anlaşma imzalanmasından sonra ortaya çıktığını ifade etti. Uzmanlar ve inşaat sektörü kaynakları, Tahran hükümetinin uzun zamandır sektörün önde gelen isimlerini Şam'dan gayrimenkul alma konusunda teşvik ettiğini söylüyorlar.

- *Rusya SDG ile Menbic'te Türkiye'ye karşı koruma anlaşması imzaladı ...* Rusya'nın SDG/YPG ile Menbiç konusunda bir anlaşma imzaladığı bildiriliyor. Bu anlaşma ABD güçlerinin bölgeden çekilmesi durumunda uygulanacak. İngiltere merkezli 'al monitor' sitesine göre, Suriye'deki Rus güçlerinin Türkiye yada desteklediği grupların Menbiç'e girmek için

yapacağı herhangi bir girişime karşı koymasını öngörüyor. Site Menbiç askeri konseyi eş başkanı Muhammed Mustafa'ya atfen, Rusların kendilerine ABD'nin yarın ayrılması durumunda kendilerinin ABD'nin yerini alacaklarını bildirdiğini aktardı. Rus komutanlar tarafından kendisine iki gün önce tam olarak ABD'liler ayrıldığı an Rusya'nın Menbiç'i Fırat Kalkanı bölgelerinden ayıran sınır hattı boyunca güçlerini konuşlandıracağını bildirdiklerini sözlerine ekledi.

## ORTADOĞU-AFRİKA

- *ABD Golan Tepeleri için "İsrail işgali altında" tanımını kullanmadı...* ABD'nin yayınladığı bir raporda Golan Tepeleri için "İsrail işgali altındaki" değil "İsrail kontrolü altındaki" bölge tanımlaması kullanıldı. Washington "İfade değişikliğidir, politika değişikliği değildir" dedi.

- *Türkiye ile İsrail arasında karşılıklı suçlamalar...* İsrail Başbakanı Netanyahu, İbrahim Kalın'ın "ırkçılık" suçlamasına yanıt verdi. Netanyahu, "diktatör" olarak tanımladığı Erdoğan'ı "İsrail demokrasisine saldırmakla" itham etti. Erdoğan, "Netanyahu sen zalimsin" dedi. İsrail Başbakanı Netanyahu, Türkiye Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'ın "Netanyahu İsrail 'Tüm vatandaşlarının değil, Yahudi halkının ulus devletidir' demiş. Bu ırkçı ve ayrımcı yaklaşımı şiddetle kınıyorum" şeklindeki sözlerine cevap verdi. Netanyahu, "Türkiye'nin diktatörü Erdoğan, kendi hapisaneleri Türk gazeteci ve hâkimlerle doluyken İsrail demokrasisine saldırıyor. Şaka gibi!" diye tweet attı. Erdoğan, Ankara'daki bir açılış töreninde yaptığı açıklamada, İsrail Başbakanı'na seslenerek, "Ey Netanyahu kendine gel, sen zalimsin, sen 7 yaşındaki Filistinli yavruları katleden zalimsin, sen kadınları hücrelere mahkum eden zalimsin. 7'den 70'e binlerce insanı hücrelere tıkayan zalimsin" dedi. "Sadece bizim değil aynı zamanda Hristiyanların da kutsal mabedine, Kubbet-üs Sahra, Haremi Şerif, buralar bizim için kutsal. Senin askerin, polis postallarıyla buralara giriyor" ifadesini kullanan Erdoğan, Bizi tahrik etme. Biz bu oyuna gelmeyeceğiz ama hesabını uluslararası arenada size soracağız" diye ekledi. Erdoğan, "İsrail'in başbakanı Müslümanlara uygulanan zulmü engellemek yerine yaklaşan seçimlere yatırım yapmak için sosyal medyada şahsımı hedef alıyor" diye konuştu

## AB – AVRUPA

- *İngiltere AB'den anlaşmasız ayrılığı reddetti...* Avam Kamarası, Birleşik Krallık'ın AB'den anlaşmasız bir şekilde ayrılmasını tamamen ortadan kaldıran önergeyi az bir farkla kabul etti. Ülkenin önünde Brexit'in ertelenmesi seçeneği kaldı. Önerge 278'e karşı 321 oyla kabul edildi. Başbakan Theresa May'in desteklediği önerge 29 Mart'ta anlaşma olmadan ayrılmayı reddederken, anlaşmasız ayrılığın İngiliz ve AB hukukuna göre varsayılan bir seçenek olduğunu vurguluyor. Britanya parlamentosunun kararının ardından açıklama yapan Avrupa Komisyonu, İngiliz milletvekillerini anlaşmasız ayrılığı reddetmenin yeterli olmadığı, bir ayrılık anlaşması kabul etmeleri gerektiği konusunda uyardı.

- *Avrupa Parlamentosu'ndan kritik Türkiye kararı...* Avrupa Parlamentosu'nun (AP) Türkiye ile Avrupa Birliği (AB) arasındaki katılım müzakerelerinin askıya alınması önerisinde bulunan kararı Strasbourg'daki genel kurul oturumunda oy çoğunluğuyla kabul edildi. Oylamaya

katılan 622 parlamenterden 370'i karar lehinde, 109'u ise karar aleyhinde oy kullandı. 143 parlamentere çekimser kaldı. Kararda, müzakere sürecinin askıya alınması tavsiyesine ek olarak, iki yeni unsura daha yer veriliyor. Türkiye-AB ilişkilerinin "etkin bir ortaklık temelinde yeniden tanımlanması" isteniyor. AP, katılım müzakerelerinin başladığı 2005 yılından bu yana ilk defa bu düşünceyi bir karara yansıtıyor. Türkiye ile AB arasındaki her türlü yeni siyasi yükümlülüğün demokrasi, hukukun üstünlüğü ve temel haklara saygı koşuluna bağlanmasını savunuyor. AP, Türkiye ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesi de savunmakta. Ancak bu güncellemeyi reform sürecine ve insan hakları ve temel özgürlüklere saygı koşuluna bağlıyor. Bu koşul da ilk defa ve bu denli somut biçimde dile getiriliyor. Bu koşulun güncellenmiş gümrük birliğinin parçası olması için Avrupa Komisyonu'ndan çalışma başlatması isteniyor.

- *Türkiye'den AP kararına tepki...* Türk Dışişleri Avrupa Parlamentosu'nun katılım müzakerelerinin askıya alınmasını öneren kararının "hiçbir anlam ifade etmediğini" söyledi. AKP Sözcüsü Çelik kararı "değersiz, hükümsüz ve itibarsız" olarak değerlendirdi.

- *Le Pen'in dokunulmazlığı kaldırıldı...* Avrupa Parlamentosu, aşırı sağcı Ulusal Cephe'nin eski lideri Jean-Marie Le Pen'in dokunulmazlığını yolsuzluk suçlamaları nedeniyle bir kez daha kaldırdı. Böylece Le Pen'in yargılanmasının önü açılmış oldu.

- *Almanya'dan çocuk kaçırma vakalarında Türkiye ilk sırada...* Almanya'da ebeveynlerinden birisi tarafından yurt dışına kaçırılan çocuk sayısı artarken, bu çocukların iadesi için Almanya'nın en fazla başvuru yaptığı ülke Türkiye oldu. Bakanlığın açıkladığı verilere göre, ebeveynlerinden birisi tarafından yurt dışına kaçırılan çocuklar için Almanya'dan en fazla başvuru 38 vaka ile Türkiye'ye yapıldı. Türkiye'yi sırasıyla 22 vaka ile Polonya, 13'er vaka ile İngiltere ve Fransa, 12 vaka ile Rusya, 11'er vaka ile Avusturya ve İtalya, 9'ar vaka ile İspanya ve ABD ve 8 vaka ile Portekiz izledi.

## ABD - AMERİKA

- *ABD Avrupa Komutanı 'ısrarcı': S-400 bulunduğu takdirde Türkiye'ye F-35 vermemeliyiz...* ABD Avrupa Kuvvetleri (EUCOM) Komutanı ve NATO Müttefik Kuvvetler Yüksek Komutanı Orgeneral Curtis M. Scaparrotti, Uluslararası Güvenlikten Sorumlu Savunma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Kathryn Wheelbarger ile Temsilciler Meclisi Silahlı Hizmetler Komitesinde soruları yanıtladı. EUCOM'un Türkiye'nin sınır güvenliği ve PKK ile mücadelesine destek verdiğini söyleyen Scaparrotti, komutanlığın aynı zamanda Ankara'yı "Amerika Düşmanlarına Yaptırımla Karşı Koyma Yasası" (CAATSA) kapsamında yaptırıma maruz kalmaması için S-400 alımından vazgeçirmeye çalıştığını söyledi. Türkiye'nin S-400 alımına ilişkin bir soruya yanıt veren Scaparrotti, "Türkiye'de S-400 bulunduğu takdirde onlara F-35 vermememiz gerektiğine inanıyorum. Bunu üzerine çalışmaya devam ediyoruz. Türkiye her gün birlikte çalıştığımız önemli bir NATO ortağı" diye konuştu. Türk yetkilileri iyi tanıdığını belirten ABD'li komutan, "Niyetimiz onların gelecekte de önemli bir NATO müttefiki olarak kalmalarını sağlamaktır" dedi. Scaparrotti, bu açıklamaların benzerini geçen hafta Senato Silahlı Hizmetler Komitesinde de yapmıştı.

- *Trump'tan Boeing 737 MAX yasağı...* Donald Trump'ın talimatı ile Boeing 737 MAX 8 ve 9 tipi uçaklara uçuş yasağı getiren ülkelere ABD de eklendi. Son beş ayda bu araçlardan ikisinin düşmesi üzerine Boeing'in uçaklarına yasak getiren ülke sayısı 15'i geçti.

- *Boeing, tüm 737 Max filosunun uçuşlarını durdurdu...* Havacılık devi Boeing, uzmanların Etiyopya'da 157 kişinin ölümüyle sonuçlanan uçak kazasının enkazında yeni kanıtlar bulmasının ardından, dünya genelindeki 737 Max filosunun uçuşlarını durdurdu. Şirket, bu modeldeki 371 uçakla sefer yapılmayacağını belirtti. Amerikan Federal Sivil Havacılık Kurumu (FAA) gözden geçirilen uydu verilerinde elde edilen yeni kanıtların, bu uçakları geçici olarak yasaklama kararını beraberinde getirdiğini açıkladı.
- *ABD Senatosu, Yemen Savaşı'na desteğin kesilmesine destek verdi...* ABD'de iktidardaki Cumhuriyetçi Parti'nin hakimiyetindeki senato, Yemen'deki savaşta Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyonu desteğin sonlandırılmasına destek verdi. 46'ya karşı 53 oyla kabul edilen, her iki partiden senatörlerin lehte oy verdiği tasarı, son dönemdeki gerilimlere karşın Suudi Arabistan ve lider kadrosuna destek veren Başkan Donald Trump'un politikalarına bir darbe olarak görülüyor. Trump, tasarının Demokratların çoğunluğu oluşturduğu Kongre'den geçmesi durumunda veto edeceğini söylemişti.
- *INF'den çekileceğini açıklayan ABD, anlaşmanın yasakladığı 2 füzeyi deneyecek...* Associated Press haber ajansının ABD'li yetkililere dayandırdığı haberinde, yetkililerin füzelerin ismini vermediği ancak füzelerden birinin bin kilometre menzile sahip alçak irtifa seyir füzesi, diğerinin ise menzili 3 bin ile 4 bin kilometre arasında, balistik bir füze olacağı ifade edildi. Her iki füzenin de nükleer başlık taşımayacağı belirtilirken alçak irtifa seyir füzesinin ağustos ayında test edileceği ve 18 ay içerisinde aktif hale getirileceği kaydedildi. Balistik füzenin ise kasım ayında test edileceği ancak beş yıl içerisinde operasyonel hale getirilebileceği belirtildi.

## VENEZUELA'DA KRİZ

- *Venezüella, 'elektrik sabotajı'nı araştırmak için komisyon kuruyor...* Devlet Başkanı Nicolas Maduro, 7 Mart'ta ülkenin neredeyse tamamını ışıksız bırakmasının yanında iletişimi ve internet erişimini de sekteye uğratan elektrik kesintisinin ardından yapılan çalışmalarla ilgili başkent Caracas'ta kurulan kriz merkezinde denetlemelerde bulundu. Kesintiyi ülkenin doğusunda Guri olarak bilinen Simon Bolivar Hidroelektrik Santrali'ne düzenlenen ve birden fazla aşamaya sahip bir sabotaj olarak değerlendiren Maduro, bu sabotajı araştırmak için Rusya, Çin, İran ve Küba'dan uzmanlarla bir komisyon kurulması talimatı verdiğini aktardı.

## RUSYA

- *Rusya Leningrad'a S-400 konuşlandırdı...* Rusya'nın en gelişmiş silahlarından olan S-400'lerin, Avrupa'ya yakın bir konuma sahip Leningrad bölgesine konuşlandırıldığı açıklandı. AFP'ye konuşan bir Rus Savunma Bakanlığı yetkilisi, S-400'lerin S-300'lerin yerini aldığını kaydetti. Yetkili, bölgeye kaç tane S-400 sistemi yerleştirildiği hakkındaysa bir bilgi vermedi. S-400 hava savunma sistemleri, yaklaşık 2 bin kilometre kuzeye nakledilmeden önce, ilk kez ülkenin güneyinde bulunan Astrahan bölgesinde test edilmişti. Silahların bu ay Rusya'nın Baltık Denizi'ndeki eksklavı (siyasi olarak bağlı olduğu bölgeye kara bağlantısı olmayan toprak parçası) Kaliningrad'da da konuşlandırılması bekleniyor.



## ASYA - PASİFİK

- **ABD ile Hindistan arasında nükleer anlaşma...** İki ülke arasında imzalanan sivil nükleer işbirliği anlaşmasına göre ABD Hindistan'da altı adet nükleer reaktör inşa edecek.
- **Bangladeş'in Rohingyaları adaya yerleştirme kararı tepki topluyor....** Myanmar'dan kaçan Rohingya Müslümanlarının bir kısmını Bangladeş'te bir adaya yerleştirme işlemi itirazlara rağmen başlayacak. Bengal Körfezi'ndeki adada muson yağmurlarından dolayı sel oluşmasından endişe ediliyor.
- **ABD: Çin'in Uygur Türklerine uyguladığı zulüm 1930'lu yıllardan bu yana hiç görülmedi...** Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığı, Çin'de yaşanan insan hakları ihlalleri ve özellikle Uygur Türklerine uygulanan zulmün, "1930'lı yıllardan beri görülmediğini" açıkladı. ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, yıllık yayınlanan "İnsan Hakları Uygulamaları Üzerine Ülke Raporları" hakkında, İran, Güney Sudan, Nikaragua'da insan hakları ihlallerin olduğunun altını çizerken, "Çin'in bu konuda ayrı bir kategoride olduğuna" dikkat çekti. Dışişleri Bakanlığı'nın İnsan Hakları ve Demokrasi bürosu başkanı Michael Kozak, Avrupa'da 1930'lu yıllarda Yahudilere uygulanan baskı rejimine atıfta bulunarak, "Bana göre o dönemden bu yana böyle bir şeyle karşılaşmamıştık" ifadelerini kullandı. Kozak konuşmasının devamında, "Milyonlarca insanın kamplara toplanması, orada işkence altında tutulması, kültürlerinin, dinlerin unutturulmaya çalışılması, DNA'larının değiştirilmesi anlamına geliyor. Bu gerçekten çok korkunç bir durum" diye konuştu. Çin'in ilk başta kampların varlığını inkar ettiğinin hatırlatan Kozak, "Pekin yönetimi daha sonra bu kamplarını varlığını itiraf etti, ama bunların bir tür eğitim merkezleri olduğunu ve katılanların gönüllü olduğunu iddia etmişti" dedi.
- **Çin, Ceyş-i Muhammed örgütü liderinin BM'nin kara listesine alınmasını engelledi...** Çin, Hindistan ile Pakistan arasında gerginliğin tırmanmasına neden olan Cammu Keşmir bölgesindeki saldırıları düzenlediği iddia edilen Ceyş-i Muhammed (JeM) örgütünün lideri Mesud Azhar'ın BM Güvenlik Konseyi'nin yaptırım listesine alınmasına karşı çıktı.

## TÜRKİYE – TÜRK DÜNYASI

- **Pentagon, Patriot görüşmelerine yeniden başlamak için Ankara'ya S-400 şartı koştu...** ABD Savunma Bakan Yardımcısı Vekili Catherine Wilbarger, Ankara'nın Rusya'dan S-400 füze savunma sistemleri satın alınmasını öngören anlaşmayı tamamlamamayı taahhüt etmesi halinde Washington yönetiminin Patriot sevkiyatına ilişkin müzakerelere devam etmeye hazır olduğunu belirtti. ABD Temsilciler Meclisi Silahlı Kuvvetler Komitesi'nde Türkiye'ye olası Patriot sistemleri tedariki hakkında konuşan Wilbarger, "Türkiye'yle bu potansiyel satışı istişare etmeye ancak Ankara'nın S-400 almamayı taahhüt etmesi halinde devam edeceğiz" dedi. Hafta başında Pentagon Sözcüsü Charles E. Summers, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 hava savunma sistemleri almasının iki ülkenin askeri ilişkileri açısından ağır sonuçları olacağını belirterek, "F-35 ve Patriotları almaları söz konusu olmayacak" demişti ve Türkiye'nin S-400'leri alması halinde 'askeri ilişkiler bakımından ağır sonuçları olacağını' vurgulamıştı.
- **ABD Dışişleri Bakanlığı insan hakları raporunda Türkiye...** ABD Dışişleri Bakanlığı her yıl yayınladığı ve ülkelere göre insan hakları uygulamaları ve koşullarının incelendiği insan hakları raporunu açıkladı. Raporun Türkiye bölümünde 15 Temmuz darbe girişiminin gerçekleştiği 2016 yılında ülkenin önemli siyasi değişim yaşadığı, hükümetin olağanüstü hal

kararnamelerini ve yeni terörle mücadele yasalarını kullanarak terör bağlantılı gerekçelerle binlerce polis ve askeri personeli görevden aldığı belirtildi. Türkiye’de gözaltına alınan ABD Konsolosluğu çalışanları, serbest bırakılan rahip Brunson, TSK’nın Afrin operasyonu, yurtdışındaki “FETÖ” operasyonları, seçim sürecinde medya özgürlüğü de rapora girdi.

- *Anket: Almanların yüzde 80'i Türkiye'ye seyahat etmek istemiyor...* Almanların yüzde 80'i Türkiye’de tatil yapmak istemiyor. Tagesspiegel gazetesinin anketine göre birçok Alman vatandaşı, siyasi nedenlerle Türkiye’ye seyahat etmek istemiyor.

- *Diyarbakır’da ‘Nükleer Madde’ operasyonu...* Diyarbakır’da jandarma ekiplerinin düzenlediği operasyonda, dünyanın en tehlikeli nükleer metallerinden ‘kaliforniyum’ olduğundan şüphelenilen bir madde ele geçirildi. Güvenlik güçleri, bulunan 7 gramlık maddenin gerçekten nükleer reaktörlerde kullanılan kaliforniyum ya da radyoaktif olup olmadığını araştırırken, uzmanlar bu kadar büyük miktarın bir arada olma ihtimalini zayıf buluyor.

## TERÖRLE MÜCADELE

- Irak kuzeyi, Zap, Gara, Metina ve Avaşin-Basyan bölgelerine düzenlenen hava harekâtları neticesinde, bölücü terör örgütü tarafından silah mevzii, barınak, sığınak ve mühimmat deposu olarak kullanılan hedefler imha edildi.

- Yurtdışında IŞİD terör örgütü adına faaliyet gösterdikleri ve yurda kaçak yollarla girdikleri belirlenen 14 yabancı uyruklu zanlı, Terörle Mücadele ekiplerince düzenlenen operasyonla Ankara’da gözaltına alındı.

- Şanlıurfa’nın Akçakale ilçesinde polis tarafından düzenlenen operasyonda, terör örgütü PKK/PYD üyesi 5 kişi yakalandı. Suriye’den gelen teröristlerin yanındaki çuvalarda ise 12 kilo plastik patlayıcı ele geçirildi.

- BURSA’da, terör örgütü PKK/KCK’ya yönelik yürütülen soruşturma kapsamında, örgütün Suriye kolu PYD/YPG’de faaliyet gösteren, Suriye uyruklu M.A., gözaltına alındı.

- Eskişehir’de, PKK erör propagandası suçundan hakkında kesinleşmiş hapis cezası bulunan hükümlü yakalandı.

- İZMİR’de DEAŞ terör örgütüne eleman kazandırmak amacıyla faaliyetlerde bulundukları belirtilen 8 şüpheli, düzenlenen operasyonla gözaltına alındı.